

POSTANOWIENIE

Dnia 29 sierpnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Halina Kiriło

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z odwołania D. D., Ł. K., J. P., J. Ś.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w [...]
z udziałem zainteresowanych: [...] o ustalenie podlegania ubezpieczeniom
społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 29 sierpnia 2017 r.,
zażalenia Dariusza Dzierżęgi na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 30 marca 2017 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w [...], trzema decyzjami z 12 listopada 2014 r., stwierdził, że J.P., J. Ś. oraz Ł. K., jako osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek D. D., podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od 1 stycznia 2010 r. oraz określił podstawy wymiaru składek należnych od tych ubezpieczonych.

Odwołania od powyższych decyzji wnieśli: płatnik składek D. D. oraz ubezpieczeni J.P., J.Ś. oraz Ł. K. Z tej przyczyny każda z tych osób pełniła w postępowaniu sądowym rolę odwołującego się (w sprawie ze swojego odwołania) oraz zainteresowanego (w sprawie z odwołania innych osób).

Sąd Okręgowy , po połączeniu do wspólnego rozpoznania wszystkich spraw z odwołań wymienionych osób od trzech decyzji organu rentowego, wyrokiem z 14 grudnia 2015 r. oddalił odwołania.

Apelację od powyższego wyroku wniósł płatnik składek D. D., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, uiszczając opłatę w kwocie 30 zł. Na rozprawie apelacyjnej w dniu 24 stycznia 2017 r. Sąd Apelacyjny zauważył brak należnej opłaty i określił „pełnomocnikowi ubezpieczonych” 7-dniowy termin do uzupełnienia braków formalnych apelacji przez uiszczenie kwoty 60 zł tytułem opłaty od apelacji, pod rygorem jej częściowego odrzucenia. Pełnomocnik apelującego (płatnika składek) nie uiścił brakującej opłaty w określonym terminie.

W związku z nieopłaceniem środka odwoławczego, Sąd Apelacyjny w [...], postanowieniem z 30 marca 2017 r., odrzucił apelację (w całości).

Sąd Apelacyjny zaznaczył, że połączenie spraw z trzech odwołań od trzech odrębnych decyzji organu rentowego do wspólnego rozpoznania ma charakter techniczny i nie powoduje powstania nowej, wspólnej sprawy. Zakresy trzech zaskarżonych decyzji wyznaczają trzy przedmioty postępowania, a sąd w wyroku odnosi się do trzech odwołań. Sąd Apelacyjny podniósł również, że choć, zgodnie z art. 3 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 oraz art. 36 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r., poz. 623), opłacie podlega pismo procesowe (np. apelacja), to w rozpoznawanej sprawie apelacja, jako jedno pismo procesowe, dotyczy kilku różnych przedmiotów rozpoznania, które są połączone w jednej sprawie tylko w sposób formalny. W rozpoznawanej sprawie na rozprawie apelacyjnej wezwano pełnomocnika odwołującego się do uiszczenia brakującej opłaty od apelacji w kwocie 60 zł w terminie 7 dni, pod rygorem jej odrzucenia – czego pełnomocnik nie uczynił. Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny, na mocy art. 373 k.p.c., orzekł o odrzuceniu apelacji.

Zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego z 30 marca 2017 r. o odrzuceniu apelacji złożył płatnik składek D. D.

Zaskarżając postanowienie w całości, zarzucił naruszenie przepisów postępowania, tj. błędną wykładnię art. 3 ust. 1 i art. 4 ust. 1 w związku z art. 36 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, wskutek uznania, że apelacja

powinna być opłacona opłatą w kwocie 90 zł oraz że uiszczona przez apelującego opłata podstawowa w kwocie 30 zł jest niewystarczająca, co stanowi brak formalny powodujący odrzucenie apelacji w całości. W wypadku uznania, że Sąd Apelacyjny prawidłowo określił wysokość opłaty od apelacji na 90 zł, składający zażalenie zarzucił także naruszenie art. 373 k.p.c. w związku z art. 370 k.p.c. oraz art. 130 § 1 k.p.c. przez odrzucenie apelacji w całości w sytuacji, w której została opłacona częściowo opłatą podstawową w wysokości 30 zł.

W zażaleniu podkreślono, że jeżeli Sąd drugiej instancji uznał, że należało opłacić osobno sprawy połączone do wspólnego rozpoznania, to apelujący opłacił prawidłowo jedną z takich spraw; a z tego względu należało wezwać pełnomocnika apelującego do wskazania, w odniesieniu do którego z ubezpieczonych apelacja została opłacona.

Wnoszący zażalenie wniósł o uchylenie postanowienia Sądu Apelacyjnego w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się uzasadnione.

Sąd Apelacyjny trafnie przyjął, że połączenie kilku odrębnych spraw do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia na podstawie art. 219 k.p.c. nie tworzy nowej jednej sprawy. W każdej z połączonych spraw zapada osobne rozstrzygnięcie, nawet jeżeli przybiera procesową formę jednego orzeczenia. Wyrok Sądu Okręgowego odnosi się formalnie do trzech decyzji organu rentowego i oddala odwołania (a nie odwołanie) od tych decyzji wniesione przez płatnika składek i ubezpieczonych. Połączenie – na podstawie art. 219 k.p.c. – kilku oddzielnych spraw w celu ich łącznego rozpoznania lub także rozstrzygnięcia jest zabiegiem technicznym, który nie prowadzi do powstania jednej nowej sprawy i nie pozbawia połączonych spraw ich odrębności oraz nie zmienia faktu, że łącznie rozpoznawane i rozstrzygane sprawy są nadal samodzielnymi sprawami (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 29 stycznia 2014 r., II UZ 69/13, LEX nr

1424854 i przywołane w jego uzasadnieniu inne orzeczenia).

Nie może zatem ulegać wątpliwości, że od apelacji płatnika składek powinna zostać uiszczona opłata sądowa w kwocie 90 zł, czyli trzy razy po 30 zł, skoro zaskarżył on w całości wyrok Sądu Okręgowego, dotyczący trzech odwołań od trzech decyzji zaskarżonych w połączonych do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawach. Nie można zatem podzielić punktu widzenia skarżącego, że miał obowiązek uiścić od apelacji opłatę jedynie w kwocie 30 zł.

Zażalenie jest uzasadnione z innych przyczyn. Wniesienie przez skarżącego opłaty w niepełnej wysokości (30 zł) – przy założeniu samodzielności połączonych spraw – nie mogło doprowadzić do odrzucenia apelacji w całości, gdyż nie ulega wątpliwości, że co najmniej jedna należna opłata (od zaskarżenia wyroku w części oddalającej jedno z odwołań od jednej z decyzji organu rentowego) została uiszczona prawidłowo. Należy zwrócić uwagę, że również w zarządzeniu wzywającym pełnomocnika płatnika składek do uiszczenia brakującej opłaty od apelacji (protokół rozprawy apelacyjnej z 24 stycznia 2017 r.) wyraźnie zaznaczono, że następuje to „pod rygorem częściowego jej odrzucenia”. Ma zatem rację skarżący, że przed częściowym odrzuceniem apelacji Sąd Apelacyjny powinien był wezwać pełnomocnika skarżącego do jednoznacznego wyjaśnienia, w stosunku do której decyzji organu rentowego wniósł prawidłowo opłaconą apelację. Skoro, zdaniem Sądu Apelacyjnego, nie było wystarczających podstaw do oceny, która z połączonych spraw została zaskarżona należycie opłaconą apelacją, należało wezwać pełnomocnika skarżącego (na podstawie art. 130 k.p.c.) do sprecyzowania zakresu zaskarżenia (por. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z 18 grudnia 2006 r., II PZ 60/06, OSNP 2008 nr 3-4, poz. 40).

Z tych względów Sąd Najwyższy uwzględnił zażalenie na podstawie art. 398¹⁵ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. Oznacza to przekazanie do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu kwestii spełnienia przez skarżącego wymagań formalnych (fiskalnych) apelacji wniesionej od wyroku wydanego w trzech połączonych sprawach. O kosztach postępowania zażaleniowego rozstrzygnie Sąd Apelacyjny w orzeczeniu kończącym postępowanie apelacyjne (art. 108 § 1 zdanie pierwsze k.p.c.).

kc